

Comentariul operei Titanic vals de Tudor Musatescu - partea a treia

Prin santaje la rand si inscenari nimicnice, o lichea patentata si fara scrupule ca Decebal Necsulescu obtine mandatul de deputat si fotoliul de ministru; cand guvernul sau cade, infiinteaza un partid propriu si nu paraseste nici o clipa acest carnaval politic, al luptei pentm putere. Impresarul sau electoral este Iorgu Langada, mosier scapatat dar "onorabil", care-si pune blazonul in slujba partidului care-i solicita aceasta Refuzul de a cocheta cu socialistii este fals, cabotin: "ei bine, domnule, ii spune ginerelei - afla ca n-am nevoie de leafa dumitale si ca, decat sa ma fac socialist, mai bine ma apuc de munca (tragic). Am doua maini, ma voi hrani cu ele. O sa invat bridge"; la scurt timp dupa aceasta cand a trecut - cu ginere cu tot - de partea celor dezavuoti, il infrunta ferm pe generalul Stamatescu: "Ei bine, noi astia, demagogii, cum ne numiti dumneavoastra, canapelele de cafea si gangurile de club, nu suntem altceva decat gurile prin care proletarii... proletariatul... isi tipa durerea inabusita"...

I s-a reprosat uneori autorului ca a facut din Amelie, fiica de mosier ratat, singurul personaj cinstit din aceasta noua piesa. Este greu de stiut daca Musatescu a dorit sa reabiliteze "mosierimea de vita" sau ca a avut numai nevoie de un personaj similar cu Gena, din Titanic Vals, adica de o eroina onesta care sa puna intr-o lumina si mai puternica, prin atitudinea ei, marasmul social al lumii Necsulestilor, in acest stadiu de evolutie politicianista Si intr-un caz si in altul, Amelie este la fel de necesara piesei. Ceea ce se poate imputa in schimb, este deosebirea intre cele doua piese, cauzata de caracterul vodellesc al celei de a doua. De aici a derivat si ispita unor puneri in scena, de a pendula exclusiv pe comicul buf tratand personajele ca pe piste fantose prinse in plasa incurcaturilor conduse cu abilitate proverbiala de dramaturg.

Ne ingaduim sa socotim ca Titanic Vals si "...escu" - in ciuda deosebirilor sesizate - sunt, in fond, o singura piesa in doua parti. Trebuie stiut ca "...escu" s-a nascut ca replica la scandalul iscat in lumea politica a vremii, la atacurile de presa si chiar in parlament impotriva "Titanicului", piesa fiind considerata ca o insulta la adresa moravurilor si partidelor timpului. Tudor Musatescu si-a declarat, de altfel, cu fermitate intentia "Aici, despre parlamentul tarii, despre deputatii sai si despre practicile lor, nu se mai vorbea, ca sa zic asa, la persoana a treia. Acum "...escu", personajul principal al piesei, era - el insusi - deputat sadea ministru tot sadea si presedinte de partid si mai sadea; guvernul (asa cum erau toate guvernele pe atunci) cu primul ministru in frunte, cu subsecretarii de stat in coada, cu "damele voalate" la mijloc si manevre oculte in cabinete, cu legi oneroase pe birouri, cu intrigi grosolane in culise si lovituri joase la "ultima ora" -era prezentat direct, fara menajamente, cu tot cortegiul sau traditional de magi, digeri si irozi de vicleim".

Intentiile au avut parte de reusita intr-o masura categorica astfel ca "-escu" poate fi pusa alaturi de predecesoarea ei, transmitand pana in vremea noastra rasul cu pofta si amaraciune al dramaturgului la adresa racilelor zugravite, ras atat de molipsitor in randurile generatiilor la rand de cititori si spectatori, dupa mai bine de sase decenii de la crearea acestor capodopere ale genului.